

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

Sayı : 21- 13

İzmir, 05.10.2021

ACİL SERVİS HEKİMLERİ SORUNLARINA ACİL ÇÖZÜM İSTİYORLAR!

İzmir Tabip Odası olarak meslektaşlarımızın yaşadığı sorunları kendilerinden aldığımız veriler bazında kamuoyu ile paylaşmaya devam ediyoruz. Sağlıkta dönüşüm politikaları sonrası artan iş yükü, olumsuz çalışma koşulları, performans uygulamaları ile adaletsiz ek ödemeler ve giderek artan sağlıkta şiddet acil servis hekimlerini tüketmiş, mesleklerini bırakma noktasına getirmiştir.

Acil servis hekimleri ile ilgili olarak yaptığımız ankete 330 hekim arkadaşımız katıldı. Katılım %52 si İzmir % 48 i diğer illerde olmak üzere acil tıp uzmanı ve asistanı, pratisyen hekimler ve acil tıp dışı uzmanlık alanlarından hekimlerden oluşmaktaydı. Ülkemizde acil sağlık sisteminde her seviyeden ankete katılan hekimlerin %93'ü bir yıldan uzun süredir görev yapan hekimlerdi. Bu nedenlerle çalışmamızın ülkemiz acil servislerinde çalışan hekimlerin sorunlarını yansıtması açısından önemli ve güvenilir sonuçları olduğunu düşünüyoruz.

Çalışma saatlerine bakıldığında acil serviste çalışan hekimlerin sadece %4'ü mesai saatlerinde çalışırken %65 i 24 saatlik nöbetler halinde çalışmaktadır. Ankete katılanların %95 i haftalık 40 saatten daha fazla çalışmaktadır. Bu yoğun çalışma koşullarında durmadan nefes almadan çalışması istenmektedir. Hekimlerin %15'i çalışırken öğle ve akşam yemeği için ara veremediğini, %42'si ise nadiren ara verebildiğini bildirmiştir. Sadece %8'i istediği zaman diliminde yıllık izin alabildiğini ifade etmektedir

Covid -19 salgını sürecinde sorunları daha da ağırlaşan acil servis hekimlerinin anket sonuçlarına göre %73 ünün covid polikliniği ya da yoğun bakım servislerinde çalıştığı saptanmıştır. Katılanların %80 i Covid-19 salgını sürecinde acil servis çalışanlarına yeterli korunma sağlanmadığını belirtmiş, %86 sı ise salgın ile ilgili olarak acil serviste yeterli düzenleme yapılmadığını ifade etmiştir. %35 i salgın

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

sürecinde Covid 19 hastalığı geçirdiğini açıklamıştır. Bu sonuçlar İyi yönetilemeyen salgın sürecinde sağlık çalışanlarımızın da korunamadığını göstermektedir.

Sağlıkta dönüşümle birlikte sağlık hizmeti koruyucu sağlık hizmetlerinin ön planda tutulduğu birinci basamak öncelikli hizmet yerine, hastanelerde hizmete dönüştürülmüştür. Bunun sonucu olarak geçtiğimiz yıllarda acil servislere hasta başvuru sayılarında önemli bir artış olmuştur. Ülkemizde son yıllarda yıllık 110 milyondan fazla acil servis başvurusu yapılmaktadır ve nüfusa göre oranlandığında dünyada en fazla acil servis başvurusu yapılan ülkelerden biridir. Acil servisler sadece acil vakaların bakıldığı yer olmaktan çıkmıştır. Günümüzde kamu hastanelerinde yapılan polikliniklerin dörtte birinden fazlası acil servislerde yapılmaktadır. Bu hizmeti tüm hekimlerin %5'inden daha azı sağlamaktadır.

Çalışmamıza katılan hekimlerin %50'den fazlası bir nöbette 100'den fazla, %30'u 200'den fazla hasta baktığını ifade etmiştir. Hekimlerin %80'i başvuran hastaların %50'den fazlasının gerçek acil vakalar olmadığını ifade etmektedir. **Üstelik hekimlerin %79'u acil olmayan hastalara hizmet vermeleri ya da acil olmayan müdahaleleri yapmaları için hastane idaresi tarafından baskı uygulandığını bildirmiştir.**

Acil servise acil olmayan vakaların başvurularının zorunluluktan olabileceği söylene de hekimlerimiz bunun doğru olmadığını bildirmiştir. Hekimler sağlıkta dönüşümün yarattığı hasta memnuniyeti temelli hasta keyfiyeti yanında, sıra beklemeden tetkik ve tedavilerinin yapılma beklentisinin hasta yığılmasının en önemli sebepleri olduğunu bildirmiştir. Bu hasta yoğunluğuna ilave olarak acil servis hekimlerinin yarısından fazlasının her nöbette servis ya da yoğun bakıma yatış gereksinimi olan hastaları beklenen uzun süre takip etmek zorunda kaldığını bildirmiştir. Hekimlerin %73'ü acil olmayan vakalar nedeniyle diğer acil vakalara hizmet vermekte zorlandığını ifade etmektedir. **Sonuç olarak bilimsel perspektiften uzak popülist sağlık politikalarının sonucu olan hasta yoğunluğu ve acil servis kalabalıklığı hekimlerin çalışma koşullarını olumsuz etkilemek yanında, gerçek acil vakaların sağlığını tehdit etmektedir.**

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

Sadece binalar inşa ederek sağlık hizmetinde atılım yapılacağı düşüncesi gerçekçi değildir. Bölgesel ihtiyaçlar göz önünde tutularak, personel sayısı ve hasta talebi göz önünde bulundurularak sağlık hizmeti planlanmalıdır. Acil servislerin kalabalıklığı sağlık hizmetlerinin planlanmasında önemli sorunlar olduğunun en önemli göstergelerinden biridir. Acil servislerde çalışan hekimlerin %60'dan fazlası çalıştıkları ilde bölgesel olarak acil servis dağılımı ve acil servis personel dağılımı uygun olmadığını düşünmektedir. Hekimlerin %88'i çalıştığı acil serviste personel sayısının yetersiz olduğunu, %71'i acil servislerinin donanımının yetersiz olduğunu bildirmiştir. Bugün ülkemizde acil servisler hastanenin içerisinde ikinci bir hastane gibi çalışmaktadır ve birçok metropol hastanesinde yeterli yatak olmaması nedeniyle hastalar acil servislerde uzun süreler takip edilmek zorunda kalmaktadır. Ülkemizde acil sağlık hizmetlerinin planlanmasında ve idamesinde önemli sorunlar olduğu açıktır.

Sağlık çalışma alanlarında artan şiddet olguları hekimlerde çalışma alanlarında güvenlik kaygısı oluşturmaktadır. Çalışmamızda hekimlerin **%99'unun çalışma ortamında güvenlik kaygısı yaşadığını gördük**. Katılımcıların %39'u çalıştıkları acil serviste her ay 20'den fazla şiddet olayı yaşandığını, %92'si kendisinin şiddete maruz kaldığını bildirdi. Bu olayların çoğunluğu tehdit ve hakaret olsa da %18'i mobbinge, %8'i darp edilme, %2'si delici/kesici aletle tehdit veya yaralanmaya, %1'i cinsel saldırı ya da tacize maruz kaldığını bildirdi. Dramatik olarak 4 hekim ateşli silahla saldırıya maruz kalmıştı. Bu olaylarda nadiren bildirim yapıldığı dikkat çekiciydi (%71'i yarısından daha azında bildirim yapıldığını ifade etti). Geçtiğimiz yıllarda hekimlerin görev yerlerinde öldürülmeleri de dahil olmak üzere sağlık çalışma alanlarında çok sayıda şiddet olayı yaşanması ve çalışmamızın daha öncekilere benzer bu düşündürücü sonuçlarının bilinmesine karşın acil servislerde güvenliğin sağlanmasına yönelik yeterli düzenlemeler yapılmamıştır. Hayat kurtarmak için fedakarca 7/24 görev başında olan acil sağlık çalışanlarının güvenliğinin sağlanması sağlık yöneticilerinin en önemli görevlerinden biridir. Acil servislerde çalışma standartlarının belirlenmesi, şiddet olaylarını önlemeye yönelik fiziksel standartların geliştirilmesi, düzenlenmesi, olayların her hastanede dikkatlice gözden geçirilerek yerel önlemlerin alınması gibi önemli düzenlemeler yanında yıllardır beklenen 'Sağlıkta Şiddet Yasası'nın ivedilikle çıkartılması gerekmektedir.

İZMİR TABİP ODASI
Chamber of Medicine of İZMİR

Acil servis hekimlerinin %80 i emeğinin karşılığını alamadığını %18 ise kısmen aldığını belirtmişlerdir. Ankete katılanların % 49 u i ek mesai ücretlerini, % 75i ise covid nedenli ek ödemeleri tam olarak alamadıklarını belirtmişlerdir. Ankete katılan hekimlerin %90 ı Acil servis hekimlerine uygulanan performans sisteminin adil olmadığını düşünüyor. %9 u ise kısmen adil olduğu düşüncesinde.

Acil servis hekimi olarak görevini sürdürürken mesleki tamin alıyorum diyenlerin oranı sadece %14 olarak saptandı. Ankete katılanların %94 ü çalışma sürecinde kısa ya da uzun süreli tükenmişlik duygusu yaşadığını, % 30 u son bir yıl içinde depresyon tanısı aldığını, %74ü zaman zaman istifa etmeyi düşündüğünü, %88 inin mesleğini va da branşını değiştirmeyi aklından geçirdiğini ifade etti.

Stresli bir çalışma ortamında uzun saatlerde, en temel insani ihtiyaçları göz ardı edilerek, sağlık hizmeti vermeye çalışan hekimlerimiz bedensel, sosyal, ruhsal sorunlar yaşamaktadır. Ayrıca emeklerinin karşılığını alamamaktadırlar. Sağlıkta dönüşüm programı ile artan sağlıkta şiddet acil servis hekimleri için ciddi bir güvenlik sorunu olmuştur. Acil servis hekimleri tükenmişlik yaşamaktadırlar. Hekimlerin uzun yıllar boyunca bu koşullarda çalışması mümkün olmayacaktır ve bu alanda çalışan hekimler mesleki olarak başka arayışlara girmeye başlamışlardır. Sağlıkta dönüşüm programının kışkırttığı talebin ve acil servislerin artan gereksiz iş yükünün önüne geçilmelidir. Acil servislerde çalışan hekimlerin çalışma koşullarına uygun şekilde **yıpranma hakkı** kazanması sağlanmalı ve **çalışma saatleri ve koşulları** için standartlar belirlenerek yeni düzenlenmeler yapılmalıdır. Adaletsiz performans sisteminden vazgeçilerek emeklerinin karşılıklarını alabildikleri insanca yaşamaya uygun bir ücret verilmelidir.

İZMİR TABİP ODASI YÖNETİM KURULU